І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 165 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 29-го СЕРПНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 29, 1962 No. 165. VOL. LXIX.

ПАЛАТА ПРИЙНЯЛА ЗАКОНИ ПРО ТЕЛСТАР І ВИБОРЧИЙ ПОДАТОК

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 27 серпня прийняла два закони, тим закінчила дії Конґресу в справі комунікаційного сателіта та скасування так званого виборчого податку. Палата схвалила законопроєкт про комунікаційний сателіт так званий Телстар в такій самій редакції, як Сенат. Тепер цей проєкт має ще підписати Президент, щоб він став законом. Сенат ухвалив цей проєкт ще 17-го серпня, перемігши передтим 20-денну обструкцію ліберальних сенаторів. Згідно з цим законом буде зорганізована приватна корпорація, що керуватиме міжнародною системою комунікаційних сателітів типу Телстар. Уряд ЗДА, який видав 80 мільйонів долярів на будову комунікаційних сателітів, матиме тільки частинку контролю над цією корпорацією. Корпорація буде фінансована уділами, половину яких мають закупити приватні комунікаційні аґенції, такі як Американська Телефонічна і Телеграфічна Аґенція та інші. На чолі корпорації стоятиме 15-членна Рада Директорів, 6 членів якої будуть від комунікаційних аґенцій, 6 членів від громадянства і 3-ох наймену́є Президент за згодою Сенату. 50 % акцій матимуть комунікаційні аґенції а 50 % — громадяни. Того самого 27-го серпня Палата більшістю 295-ох до 86-ох голосів прийняла законопроєкт про скасування так званого виборчого податку, який існує досі в 5-ох південних стейтах, і який спричиняє те, що численні виборці не мають права голосування, не заплативши податку. Рішення Палати є кінцевою акцією Конґресу в цій справі. Тепер проєкт стане законом, — 24-ою поправкою до Конституції, якщо його затвердять 38 стейтів впродовж найближчих 7-ох років. Право голосування є залежне від плачення податку в таких плачення податку в таких стейтах: Алабама, Аркенсо, Міссіссіпі, Тексас і Вірджінія. За прийняття цього закону голосували 163 демократи і 132 республіканці; проти голосували 71 демократ і 15 республіканців. Республіканці підтримували цей проєкт як один із тих заходів уряду, які мають охороняти права небілого населення. Але республіканські конґресмени заявили, що урядовий проєкт не є повний, бо касує вимогу плачення податків тільки при виборах федеральних урядовців, конґресменів, сенаторів і президента, залишаючи і надалі вимогу плачення податків при стейтових і міських виборах. Конґресмен Ліндсей заявив, що виборчий податковий закон можна б було скасувати за допомогою ухвалення закону про зміну статусу, і тоді не треба б було довгої процедури із зміною конституції, що може тривати кілька років. 23 поправка до Конституції потребувала 10 місяців на ратифікацію її стейтами. Вона дала право голосування мешканцям Дистрикту Колюмбія. Ратифікація 22-ої поправки тривала 4 роки. Вона обмежила право кандидувати на президента ЗДА до двох тільки разів.

Дебати Едварда Кеннеді і Едварда МекКормека були гострі і лайливі

Бостон. — 27-го серпня відбулися перші дебати між двома демократичними кандидатами на становище сенатора ЗДА в стейті Массачусетс, яке давніше займав теперішній президент Кеннеді. Цього року за це становище змагаються: наймолодший брат Президента 30-річний Едвард М. Кеннеді і 36-річний кузен спікера Палати Репрезентантів Джана МекКормека — Едвард Дж. МекКормек. Дебати відбувалися в школі, де зібралися понад 1.000 осіб. Дебати були гострі і навіть лайливі, бо МекКормек порушував особисті справи свого противника, а Кеннеді не відповідав йому тим самим способом, за що його оплескувала авдиторія. У вступній заяві МекКормек сказав до Кеннеді: „Ви ніколи не працювали на себе і на своє життя; ви досі ще не займали виборного становища; ви не кандидуєте на основі своїх здібностей; ви кандидуєте із гаслом, що ви можете більше зробити для стейту Массачусетс". МекКормек назвав такий клич Кеннеді „образою" і відмовив братові Президента кваліфікацій на становище сенатора. МекКормек висміював подорож Кеннеді до Европи і Південної Америки, кажучи, що не можна пізнати країни, побувши в ній один чи два дні. Кеннеді не хотів говорити про особисті справи свого противника, що подобалося публіці. Він говорив про загальні політичні проблеми, перед якими стоятиме сенатор ЗДА. Кеннеді закінчив дебати такими словами: „Мені здається, що ми не повинні говорити про родини. Ми маємо говорити про нарід в стейті Массачусетс. Великою проблемою в цих виборах є справа миру, і чи стейт Массачусетс має йти вперед, чи ні". Найближча дебата буде 5-го вересня, а 18-го вересня будуть правибори, в яких виборці виберуть демократичного кандидата на становище сенатора в цьогорічних виборах.

Законопроєкт про пенсії для осіб понад 60 років

Вашинґтон. — Сенатор демократ із Вискансин Вілліям Проксмаєр вніс 24-го серпня законопроєкт про те, щоб пенсії з соціяльного забезпечення могли робітники діставати вже після закінчення 60-го року життя. На думку сенатора Проксмаєра цей закон допоміг би зменшити число безробітних, бо молоді робітники могли б дістати працю на місці тих, які по 60-му році відійшли б на пенсію. Цей плян не збільшив би вкладок до соціяльного забезпечення, бо пенсія в 60-му році була б на одну третю менша від повної пенсії, яка прислуговувала б у 65-му році.

В АМЕРИЦІ

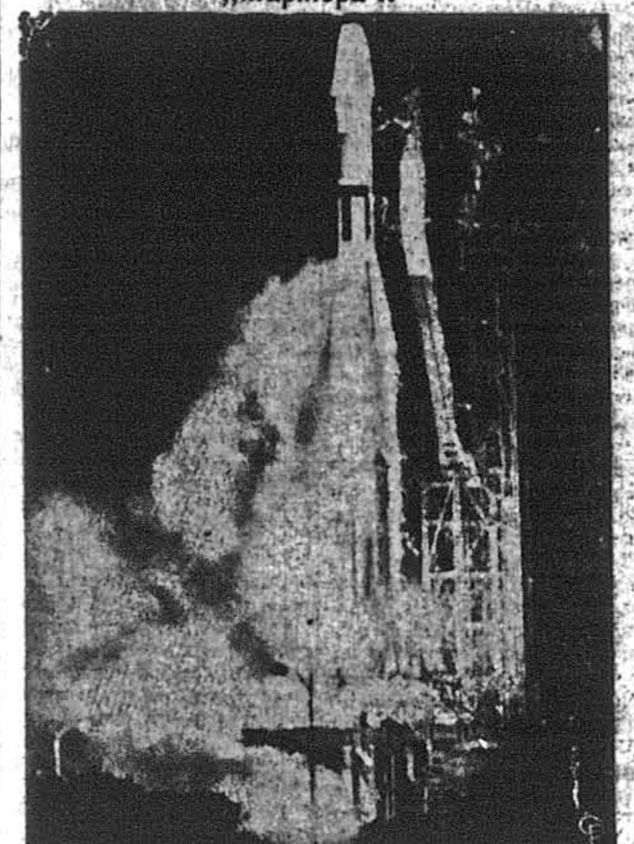
● З нюйоркського летовища відлетів 81 член Корпусу Миру до африканської муринської республіки Ліберія. Між цими добровольцями є жінки і чоловіки з 30-ох стейтів ЗДА у віці 20-ох до 60-ох років. Директор Корпусу Миру Сарджент Шрайвер відвідав добровольців у Маямі, де прем'єр міністрів Тунку Абдуль Раман хвалив працю добровольців із Корпусу Миру.

● Голова Сенатської Слідчої Підкомісії сенатор Стюарт Саймінґтон, який 17-го серпня перейшов операцію пропуклини, 26-го серпня вийшов із шпиталю і буде відпочивати три - чотири тижні вдома, поки вернеться до праці в Сенаті.

● Спеціяліст від т. зв. „сінної гарячки" д-р Ілай Перлман із Брукліну передбачає, що ті особи, які терплять на цю недугу, в найближчих трьох тижнях будуть більше пчихати, як досі, бо в повітрі буде більше порошку. Дощ збиває цей порошок із трав і квітів, але він спричиняє те, що трави після дощу швидше ростуть і є більше в повітрі „поллену".

● В повіті Пінелляс на Флориді досі було 6 смертних випадків недуги сплячки т. зв. енцефалітіс, яку розносять комарі.

Науковці вдоволені з повного успіху „Марінера II"

Випущення космічного корабля „Марінер II" в напрямі до плянети Венера, яке відбулося в Кейп Канаверал з допомогою могутньої ракети Атлас — Аджіна Б.

Кейп Канаверал, Флорида. — Науковці з Крайової Астронавтичної і Космічної Адміністрації вповні вдоволені з лету „Марінера II", випущеного о год. 2:53 вранці 27-го серпня. Спочатку фахівці думали, що напрям Марінера II не вповні такий, як плянувалося, і тому передбачали, що кабіна з інструментами полетить в половині грудня попри Венеру не у віддалі 10.000 миль, згідно з пляном, але кілька сот миль і внаслідок цього не можна буде належно дослідити плянету Венеру, про яку люди малощо знають, бо вона вічно вкрита хмарами і парою. Але під час вчорашнього дня науковці переконалися на основі докладніших студій, що напрям Марінера II є майже правильний, і що вдасться його трошки направити за допомогою різних засобів, так, що він полетить у призначеному часі у тій віддалі, яка дозволить інструментам вимірювати радіяцію, температуру і магнетні поля на Венері, та ствердити, чи там є вода і кисень в атмосфері, і чи там можливе є якесь органічне життя на цій плянеті, що є найближче до нашої Землі, з якою кружляє довкола Сонця. Випущення з 27-го серпня уважають науковці за найскладнішу пробу, яка вдалася в цій країні. Якщо вдасться „Марінерові" летіти попри Венеру у віддалі 10.000 миль, то це буде незвичайний успіх американської науки і технології. Венера кружляє довкола Сонця у своїй власній орбіті зі швидкістю майже 22 миль на секунду.

ЗДА вимагають припинення безглуздих комуністичних провокацій у Берліні

Вашингтон. — Американський уряд звернувся до Совєтського Союзу з гострою нотою в справі Берліну, в якій, зокрема, висловлено вимогу, щоб Совєти започаткували всі потрібні заходи для того, щоб були припинені „безглузді провокації", здійснювані комуністичною поліцією і прикордонною охороною в Східньому Берліні, які виявилися між іншим у брутальному акті постріления молодого східнього втікача і залишення його на певну смерть без найпримітивнішої, подаваної навіть ворогам, під час бою, лікарської допомоги. Американська нота є відповіддю на останню совєтську ноту, в якій Совєти пробували протестувати проти обкидування камінням автобусів із совєтськими вояками під час їх переїзду на територію Західнього Берліну. Американський уряд стверджує у своїй ноті, що він розуміє „турботу" Совєтів за їхніх вояків, але мусить ствердити, що причиною усіх цих подій було незаконне побудування берлінського муру і безглузда жорстокість поліції в совєтському секторі Берліну. Відповідальність за цю брутальність і жорстокість і за її наслідки несе виключно Совєтський Союз. Тому теж совєтський уряд повинен піти на вимогу західніх держав в справі відбуття негайних розмов для розгляду можливостей усунення існуючого тепер напруження в Берліні.

Комунізм сам себе знищить — твердить сенатор Пелл

Ню Порт, Ровд Айленд. — Сенатор демократ із Ровд Айленд Клерборн Пелл, промовляючи на зборах Товариства Приятелів Синагоги Тавро, твердив, що комунізм має в собі насіння знищення, і тому він мусить сам себе знищити. До знищення комунізму, на думку сенатора Пелла, не треба ані війни ані революції, бо до його знищення вистачить самий повільний процес історії. Ця синагога є історичною пам'яткою, бо її відкрито в 1793-му році. ЗДА повинні підкреслювати в своїй праці не те, проти чого ми виступаємо, тільки те, що ми робимо в тій цілі, щоб зменшити убозство, зліквідувати недуги та неграмотність. Хвиля комунізму вдаряє зменшеною силою своєї пропаганди, при чому характеристичним є те, що не попала під комуністичну владу ні одна та країна, яка є економічно добре розвинена, і в якій немає багато неграмотних. Одночасно видно невдоволення в комуністичних країнах за залізною куртиною, бо люди не є вдоволені з економіки під комуністичною диктатурою.

● Президент Кеннеді 24-го серпня підписав закон про призначення на будову греблі і резервуару дол. 13,340,000 в стейті Оклагома коло міста Сулфур. За ці фонди переведуть там і реґуляцію рік, які деколи виступають із берегів.

● Комісар транспорту в Ню Йорку Генрі А. Барнес заявив, що місто плянує у всіх міських автах заінсталювати пояси безпеки при кожному сидженні. Він сказав, що треба перевишколити населення в цьому напрямі, щоб воно знало, що треба цих поясів так, як треба щеплення проти інфлюенци.

● В липні в цілій країні втрати внаслідок пожеж становили дол. 94,792,000. Від січня до липня ці витрати виносили дол. 775,200,000, на 6.5 відсотка більше як в тому самому часі 1961-го року.

Конґолійський уряд підтримує плян ОН в справі Катанґи

Леопольдвіль, Конґо. — Прем'єр центрального конґолійського уряду Сиріль Адуля поставився прихильно до випрацьованого Об'єднаними Націями пляну в справі Катанґи, який передбачає полагоду спору з цією сецесіоністичною провінцією і включення її у федеративну систему республіки. В основу цього пляну покладено обіцянку випрацювання нової конституції Конґа з ґарантією більших автономних прав для окремих провінцій в адміністраційній та господарській ділянках з тим, що якщо Катанґа не погодиться на прийняття пляну ОН, то Об'єднані Нації застосують супроти неї господарські санкції. Катанзі і її президентові Мойсе Чомбе залишається для прийняття поставлених їм вимог десять днів часу. Вручення відповідного звернення ОН катанґському урядові відбулося в п'ятницю 24 серпня. Нова конституція Конґа має бути випрацьована окремою комісією ОН до трьох тижнів і передана потім для прийняття конґолійському парляментові, що зійдеться в цій справі вже у вересні ц. р. Плян передбачає негайний поділ усіх прибутків Катанґи з копальняної продукції по рівній половині між Катанґою і центральним урядом і передачу всіх чужоземновалютних резерв монетарній раді центрального уряду. Крім того, найдалі до трьох місяців катанґська армія має бути включена в склад конґолійської армії. Якщо Катанґа не виконає цих вимог, то будуть застосовані економічні санкції. Керівництво ОН виключає можливість мілітарних заходів проти Катанґи.

В Београді помер колишній прем'єр королівської Югославії ген. Сімовіч

Београд. — В понеділок 27 серпня ц. р. тут помер на 80-му році життя генерал Душан Сімовіч, голова югославського королівського уряду в час німецької інвазії на Югославію в 1941-му році. Генерал Сімовіч, тодішній командант югославського летунства, став прем'єром після військового перевороту в березні 1941-го року. Його уряд перевів скасування реґенції принца Павла, обвинувачуваного в пронімецьких симпатіях, і проклямував королем малолітнього принца Петра. Десять днів пізніше гітлерівська Німеччина і фашистівська Італія перевели інвазію на Югославію й окупували її територію. Уряд Сімовіча переїхав з королем на еміґрацію і Сімович був його прем'єром аж до своєї резиґнації в 1942 році. В 1945 році, після визволення Югославії, ген. Сімовіч вернувся на батьківщину і, перейшовши на емеритуру, жив на пенсії. В конфлікті між провідником югославських четників ген. Мі́хайловічем і комуністичними партизанами Тіта Сімовіч закликав до єдности, але коли його заклик залишився даремним, він став на бік Тіта. У процесі проти ген. Міхайловіча, суджeного за „зраду", ген. Сімовіч пробував боронити підсудного, стверджуючи, що він діяв з патріотичних мотивів. Комуністичні історики, використовуючи цю оборону, пробували потім обвинувачувати ген. Сімовіча теж у пронімецьких симпатіях. Гітлерівські публіцисти й історики писали, що переворот ген. Сімовіча в березні 1941 року приспішив війну Німеччини з СССР і німецьку офензиву на Схід. Деякі історики твердять, що Сімовіч врятував цим Совєтський Союз перед неминучою поразкою.

Роздор в Альжирі поглиблюється і затьмарює вигляди на скоре відбуття виборів

Альжир. — Члени Політичного Бюра відкинули вимогу військових провідників 4-ої і 3-ої військових округ в справі скликання Національної Революційної Ради, що є найвищим проводом альжирського націоналістичного руху і що мала б встановити нову державну владу для країни. В опублікованій заяві Політичного бюра стверджується, що згадана Рада зійдеться тільки аж після відбуття виборів альжирської конституанти, які, як відомо з попередніх повідомлень, відкладено на невизначений ближче час. В міжчасі в Альжирі поглиблюється конфлікт між військовиками і прихильниками Бена Беллі в Політичному Бюрі і поширюється уже теж і на самих військовиків. Провідники й офіцери із столичної та Кабилійської військової округ не визнають далі Політичного Бюра і вимагають його заміни новим політичним проводом і в той же час військові кола в Західньому Альжирі, зокрема в Орані, репрезентовані п'ятою військовою округою підтримують далі Бена Беллю і визнають його Політичне Бюро, як єдину законну владу Альжиру. Військовики із альжирського заходу виступили навіть із публічною заявою, в якій обвинувачують військовиків із 4-ої і 3-ої військових округ у „невідповідальних діях" на шкоду відродженої держави і закликають старшин і вояків із західніх військових округ не слухати своїх старших офіцерів і переходити в ряди прихильників Бена Беллі. Сам Бен Белля перебуває тепер в Орані і мобілізує військову і громадянську підтримку для свого Політичного Бюра.

НОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В СТОЛИЦІ АЛЬЖИРУ

У зв'язку з новим конфліктом між Політичним Бюром і військовиками відбулися в альжирській столиці бурхливі демонстрації альжирців проти Політичного Бюра й альжирської перехідної адміністрації. На фото: альжирці демонструють перед будинком колишнього генерального губернатора Альжиру. Вдерлися до цього будинку демонстранти, не зважаючи на посилену військову охорону навколо нього.

СОВЄТИ ВІДКИНУЛИ ЗНОВ НОВІ ПРОПОЗИЦІЇ В СПРАВІ ПРИПИНЕННЯ НУКЛЕАРНИХ СПРОБ

Женева. — Делеґації З'єдинених Держав і Великої Британії виступили в понеділок 27-го серпня на роззброєневій конференції 17 держав у Женеві з новими пропозиціями в справі заборони нуклеарних випробувань, але ж ці нові пропозиції, що їх визначають в політичних колах як концесії, були зустрінуті новим „нєт" збоку совєтської делеґації. ЗДА і Велика Британія запропонували формально Совєтському Союзові до вибору або загальну заборону нуклеарних випробувань з обов'язковою міжнародною інспекцією над її дотримуванням, або ж обмежену заборону, уже без обов'язкової міжнародної контролі. В останньому випадку заборона переводжування нуклеарних випробувань стосувалася атомових спроб в атмосфері, в космічних просторах і під водою, за виключенням підземних випробувань, які найтяжче виявляти і порозуміння щодо яких мало б бути встановлене в окремому договорі. Водночас із цим президент ЗДА Кеннеді і британський прем'єр Мекміллен проголосили спільний заклик про конечність міжнародної домови в справі заборони нуклеарних випробувань і припинення перегонів у світовому зброєнні. Нові пропозиції ЗДА і Великої Британії передав на розгляд роззброєневої конференції представник ЗДА Артур Г. Дін. Реакція Совєтів на нові пропозиції була з разу ж неґативною. Керівник совєтської делеґації Василій Кузнєцов заявив, що він і його уряд перестудіюють ці нові проєкти, але зараз же додав з притиском, що він сам не бачить в цих пропозиціях нічого нового і що йому здається, що вони тільки повторюють дотеперішні проєкти, неприйнятні для Совєтського Союзу. На думку Кузнєцова пропозиція в справі загальної заборони нуклеарних випробувань є неможливо до прийняття, бо вона настоює на конечності міжнародної інспекції на місцях, а якщо йде про пропоновану обмежену заборону атомових спроб, то вона, за словами Кузнєцова, має на меті леґалізацію таких випробувань, переводжуваних під землею і розрахована на... приспішення і посилення нуклеарного озброєння. Совєтська реакція на нові західні пропозиції не була несподіванкою ні для ЗДА і Великої Британії, ні для інших учасників роззброєневої конференції, бо Совєти виступають послідовно і катеґорично проти усіх намагань встановити будь - яку контролю чи інспекцію над здійснюванням договореної евентуально заборони нуклеарних випробувань. Знову ж і ЗДА і Велика Британія стоять на слушному становищі, що усі договори про заборону цих випробувань будуть цілком даремні без ефективної і відповідної міжнародної контролі, переводжуваної на територіях заінтересованих держав.

Кардинал Вишинський попереджує комуністів, щоб вони не продовжували війни з релігією

Ченстохова, Польща. — Католицький примас Польщі кардинал Стефан Вишинський виступив у неділю 26-го серпня ц. р. із рішучою пересторогою вбік польських комуністів, щоб вони не продовжували започаткованої ними релігійної війни і не припинювали цим поступу й розвитку країни. Промовляв кардинал Вишинський під час церковних урочистостей в день Свята Божої Матері, влаштовуваних в монастирі Ясна Гора у Ченстохові, на яких зібралося понад 500,000 вірних і прочан з усієї Польщі. Кардинал Вишинський ствердив, що Церква сприяє суспільному проґресові і підтримує його, але цей проґрес може бути корисний і успішний тільки в згоді із Божими законами. В Польщі, — заявив він — є багато гарних і шляхетних починів, але вони є ударемнювані релігійною війною, яка викликає недовір'я до них і до режиму серед широких народних мас, що у своїй великій більшості, бо в 90 процентах, є католицькі. Засуджуючи започатковану комуністами релігійну війну, кардинал Вишинський протестував проти підтримуваного урядом плянового атеїзму, стверджуючи, що уся ця атеїстична акція є порушенням свободи совісти, загарантованої законами Польщі. Під час церковних урочистостей, що відбулися цього дня, несено — вперше від 1956 року — відому чудотворну ікону Ченстоховської Божої Матері навколо монастиря. У відправах і процесіях у Ченстохові взяли активну участь теж і тисячі польської молоді, що її комуністичний режим намагається відтягнути всіма силами від релігії і Бога.

Канада зменшила оборонний бюджет на $ 86 мільйонів

Оттава. Міністер оборони Даґлес Скотт Гаркнесс повідомив, що видатки на оборону на фінансовий рік 1962-63 зменшені на дол. 86 мільйонів. Початково оборонний бюджет мав становити дол. 1.676.000.000, а тепер він має виносити дол. 1,590,000,000. Та все ж таки і ця сума на оборону становить майже четвертину всього федерального бюджету. Міністер оборони заявив, що зменшення бюджету подиктоване ощадністю уряду. Бойова здібність збройних сил не буде поменшена, — твердив Гаркнесс.

У СВІТІ

● Французький президент Шарль де Ґоль узяв, не зважаючи на доконаний на нього в середу минулого тижня атентат, разом із своєю дружиною участь у Службі Божій, що була відправлена у сільській церкві місцевости в Південній Франції, де він перебуває на відпочинку.

● З Нової Ґвінеї відлетіла до Голляндії більша група голляндської морської піхоти, які були досі стаціоновані в цій колишній голляндській колонії, що, згідно з договором, перейде незабаром під адміністрацію Об'єднаних Націй і потім під владу Індонезії.

● У Лондоні відбулося протестаційне зібрання проти участи Великої Британії в Европейському Спільному Ринку. Промовці на цьому зібранні обвинувачували британський уряд в неінформуванні британського громадянства про те, які наслідки матиме приналежність Великої Британії до Европейської Економічної Спільноти.

● Ізраїль сподівається великого припливу жидівської еміґрації з Арґентини та інших країн Південної Америки, викликаної поселенням і поширенням антисемітських тенденцій в тих країнах. Ізраїльський уряд призначив чотирьох міністрів до ширшого комітету, який мав би зайнятися переселенням жидів до Палестини. Протягом останнього місяця зголосилося до виїзду з Арґентини більше жидів, як впродовж попередніх шести місяців.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Шкідливі виступи

З початком серпня ц. р. два видатні члени Демократичної партії виголосили на форумі Ради для світових справ в Сіяттлі, стейт Вашингтон, промови, які вражають наївністю у підході до Совєтського Союзу та комуністичної загрози. Заступник державного секретаря Джордж Болл, отож один із найвищих і найбільш відповідальних членів нинішньої державної адміністрації, висловив переконання, що Совєтський Союз ступнево буде позбуватися своєї манії секретности, бо — мовляв — він переконається, що щільну залізну заслону можна зберігати тільки коштом економічного поступу. Коли ж нинішні країни з-поза залізної заслони не будуть так гостро відмежовані від решти світу, то вони „ступнево ставатимуть щораз більш доступними для впливу вільних ідей — тих ідей, які протидіятимуть їхнім агресивним цілям та присднуватимуть їх для світової спільноти..." Водночас Джордж Болл наче виправдував большевиків і східньонімецьких комуністів за здвигнення берлінського „муру ганьби", бо — казав він — „комуністи не могли толерувати доступу до багатого Західнього Берліну, який є наче символічним тавруванням їхньої економічної неспроможности". Болл підкреслив, що американська закордонна політика у відношенні до СССР „суто дефензивна", йде по лінії „стримування".

А втім, заступник державного секретаря Болл не мав чим хвалитись, вказуючи на суто оборонний характер американської закордонної політики в той самий час, коли совєтська та взагалі міжнародно - комуністична політика має характер офензивний. У цьому суто оборонному характері американської закордонної політики скривається таємниця всіх поразок у холодній війні, і цей оборонной характер політики ЗДА є джерелом щораз нових поступок комуністам, включно з останніми поступками в договорі про Ляос, в новому проєкті угоди про припинення атомових експериментів та в нових пропозиціях на Женевській конференції роззброєння. Проте, промова Джордж Болла була логічна, бо вся концепція політики стримування є логічна тоді, коли вона спирається на вірі в ступневу еволюцію комунізму, еволюцію російсько - большевицького імперіялізму. Лихо тільки в тому, що така концепція не спирається на дійсності. Вона не виходить з сутнього характеру большевизму та месіяністичного комунізму, а є випливом власного бажання. Це по суті та сама ідея співіснування, яка вже стільки нещастя накоїла для Америки і вільного світу.

Ще далі пішов у своєму виступі на тому самому форумі в Сіяттлі віце - президент Фонду для Республіки, приватної неприбуткової установи, яка нібн студіює демократичні принципи в теорії і практиці, В. Г. Феррі з Санта Барбара в Каліфорнії. Він гостро критикував голову Еф-Бі-Ай Едгара Гувера, який нібито застрашує американців потужністю світового комунізму взагалі та комуністів в Америці зокрема.

Приявний на тому зібранні генеральний прокуратор Роберт Кеннеді в окремому інтерв'ю затаврував виступ В. Г. Феррі і взяв рішуче в оборону Еф-Бі-Ай та її голову, Едгара Гувера, Вказавши на зло двох екстрем — тих, що вбачають під кожним кріслом комуніста, і тих, що не бачать комуністичної загрози — Роберт Кеннеді заявив: справу комунізму можуть як слід розуміти тільки фахівці; залишімо її фахівцям, а Едгар Гувер є таким найкращим фахівцем.

Це підхід правильний. Треба б тільки додати, що коли у ролі „фахівців" від комунізму виступають різні люди, високі урядовці, як і титуловані керівники всяких приватних організацій, і плетуть такі небилиці, як В. Г. Феррі в Сіяттлі — то це велике зло. Такі виступи впливають на подібних їм наївняків і ширять серед народу баламутство в тих справах, у яких ніякого баламутства не повинно бути.

Москва і Спільний Ринок.

Ще три місяці тому Европейський Спільний Ринок був для кремлівських самодержців й імперіялістів втіленням усякого зла, усібленням капіталізму і колоніялізму західніх „експлуататорів". У своїх виступах проти Европейського Спільного Ринку Хрущов визначив це господарське об'єднання шести держав Европи, як „агресивну організацію, що загрожує молодим державам Азії й Африки", як „нову форму колоніялізму, спрямовану на поневолення унезалежнених африканських націй", які нібито мали стати головними базами постачання сирівців для цієї нової господарської надбудови. Засуджуючи в такий спосіб ЕСРинок, Хрущов навіть вимагав, щоб Об'єднані Нації започаткували конкретну акцію на прикручення цієї „міжнародної змови".

Не дочекавшися ніяких успіхів від своїх погроз та вимог, що їх насправді ніхто із усвідомлених у совєтській тактиці шантажу і застрашування не злякався, Хрущов і його сатрапи в окупованих Москвою країнах хопилися іншої тактики. Вони повели раптом широку акцію, спрямовану вже не на поборювання та нищення ЕСРинку, але на підготову коекзистенції з цим „капіталістичним злом".

Першим виявом такого перетасування карт була розлога, як звичайно, стаття Н. Хрущова, надрукована у видаваному у Празі ідеологічному органі комуністичного бльоку „Проблеми Миру і Соціялізму" і водночас із цим в офіційному органі ЦК КПСС „Коммунист" п. н. „Пекучі проблеми розвитку світової соціялістичної системи". Стверджуючи наявність „об'єктивних тенденцій до міжнародного співжиття" на Заході і підкреслюючи, що це було б „великою помилкою і короткозорістю ігнорувати концепції і дії провідників европейської інтеграції", Хрущов допускає можливість співпраці комуністичної спільноти із західніми економічними спільнотами чи торговельними асоціяціями.

Ще далі в цьому напрямку пішла московська „Правда", подаючи аналізу дій і завдань Европейської Економічної Спільноти і Европейського Спільного Ринку, приготовану Інститутом світової економіки і міжнародних взаємин при Академії Наук в СССР. В цій аналізі визначено Европейський Спільний Ринок, як „нове явище в розвитку капіталістичної економіки" і як „намагання монополістичного капіталізму погодити приватницьку економіку з продукційними силами, що переростають національні кордони". У зв'язку з цим висловлено конечність нового підходу до проблеми економічної коекзистенції, співпраці з господарськими регіональними об'єднаннями. Проблемам „сучасного капіталізму" буде присвячена і нарада держав Ради Економічної Взаємодопомоги, започаткована в Москві 27-го серпня ц. р., в якій візьмуть участь делегати двадцятьох різних держав.

Причину такого раптового звороту в ставленні до Европейського Спільного Ринку — від повної його негації до можливостей співпраці з ним — треба шукати в тому, що Москва примушена визнати Спільний Европейський Ринок, як доконаний факт, і рахуватися з його існуванням. Вплинули на це і незвичайні успіхи об'єднаної економіки членів Европейської Спільноти, які, всупереч усім марксистським тезам про неминучий крах капіталістичної системи, доводять протилежний її розвиток — безупинний ріст угору, який виявився в тому, що промислова продукція цієї спільноти зросла в рр. 1957-1961 на 30%, експорт — на 50%, а індустрійний ріст збільшився у яких півтора-два рази в порівнянні з рештою країн вільного світу. Все це примушує міжнародний комунізм визнавати успіхи Европейського Спільного Ринку, наслідувати його приклад і дії в рямцях Комекону і навіть іти на коекзистенцію із засуджуваною досі цією успішною европейською господарською системою для рятування... комунізму, загроженого господарськими кризами.

М. Чировський

СОЮЗ ДЛЯ ПОСТУПУ

Держави Південно - Американського континенту не зачислюються по суті до т. зв. господарсько - відсталих просторів; у міжнародній економіці їх окреслюються звичайно як напіввідсталі країни, бо у Південній Америці куди кращі господарські умовини, як у країнах Азії і Африки, там уже є своя досить розвинена промисловість, вища сільськогосподарська техніка і краще наладнаний транспорт.

Проте, Південній Америці ще далеко до суспільно - господарського рівня ЗДА чи Західньої Европи.

В минулому ЗДА були глибоко заінтересовані в Південній Америці, в її економіці, міжнародній торгівлі і можливостях капіталовкладів. Одначе, в багатьох випадках пробивався і їх егоїзм, що зродив у країнах Південної Америки недовір'я і витворив концепцію „політичного і економічного імперіялізму янків". Поминаючи тіні цього періоду, ЗДА своїми капіталовкладами в країнах Латинської Америки значно сприяли зростанню їх економіки.

Але ворохобні тисяча дев'ятсот тридцяті і сорокові роки цілковито відвернули увагу ЗДА від сусіднього континенту і зосередили її передусім на Европі, Азії, а то й Африці. Економічний розвиток країн Південної Америки припинився, внаслідок чого зродилося там ще більше недовір'я супроти ЗДА.

По другій світовій війні залунали в ЗДА поодинокі голоси, вимагаючи більшої уваги до країн Латинської Америки, бо, мовляв, інакше там може скінчитися катастрофою. Але реалізація пляну Маршалла, проблема економічно - відсталих народів Азії й Африки, зміцнення совєтського бльоку і розвиток економіки західньоевропейських країн — все це заглушило голоси перестороги.

Тим часом прийшов на Кубі до влади Кастро, і в Південній Америці на соціяльній відсталості, економічному примітивізмі та загальній нужді почала зростати комуністична небезпека. Прийшов і жалюгідний блямаж З'єдинених Держав у зв'язку із протикастрівською „революційкою" на Кубі. Уряд ЗДА вчився поволі, ішов болючим шляхом. Треба було рятувати Західню півкулю від комунізму.

І от, приблизно рік тому в Пунта дель Есте з'їхалися представники південно - американських країн і, за ініціятивою ЗДА, створили ще одну міжнародну господарську організацію — Союз для Поступу.

Ця організація має дуже широкий плян економічного розвитку дев'ятнадцятьох країн Латинської Америки на протязі десятьох років, коштом кругло 100 більйонів долярів. При чому 20 більйонів долярів мало б прийти із ЗДА і Західньої Европи головно у формі довготермінових позик, а 80 більйонів мали б вкласти у розвиток своїх народних господарств самі латинсько-американські країни. Вся програма зовнішньої допомоги для розвитку цих країн тісно пов'язана із соціяльними реформами, що мали б поступово переводитись у різних секторах їх суспільно - економічного життя.

Минув рік. Оцінка осягів Союзу для Поступу назагал дуже критична, хоч може занадто критична. Один рік — це, властиво, замалий час, щоб провести у життя такого роду проєкти. Директор цієї допомогової акції в рямах американського уряду, Теодор Москосо, недавно заявив, що лише 1963-ий рік виявить успішність або невдачу Союзу для Поступу.

Деяких успіхів у рямах Союзу для Поступу досягнено за цей короткий час в Колюмбії у ділянках шкільництва, охорони здоров'я, побудови електрівень і промислових закладів. Поширено електричну сітку у північній, найбіднішій, частині Бразилії, там же побудовано кілька лікарень і уліпшено дещо водну систему.

У Венесуелі переводиться довгождана реформа, яка передає землю частково в руки селян, пляпнуться перевести реформу для збільшення державних прибутків і посилення впливу уряду на господарський процес.

В Чіле досягнено деяких успіхів в шкільництві і в розв'язці мешканової проблеми із видатною американською допомогою. На черзі земельна реформа. Дуже позитивно до програми Союзу для Поступу поставилися в Болівії і Домініканській республіці. В кожному разі, зроблено початок.

Одначе, трудноші на шляху реалізації цієї допомогової програми накопичуються. Передусім — у Південній Америці поширюються інтервенціоністичні і соціялістичні тенденції, внаслідок чого уряди деяких країн почали націоналізувати чужинні, зокрема американські, підприємства. Це у великій мірі стримує доплив чужинного приватного капіталу, що, за договором у Пунта дель Есте, мав би відіграти значну ролю в економічному рості південно - американських країн. Для прикладу: приватні капіталовклади із ЗДА в ці країни обнизилися останнім часом на 55% в порівнянні із 1950-ми роками. Це може серйозно пошкодити реалізації програми Союзу для Поступу, і в цьому винні самі ж таки уряди південно - американських країн.

Подруге, фінансисти і капіталісти у різних країнах Південної Америки не виявляють належного зрозуміння ідеї Союзу для Поступу, патріотизму і віри в економічний розвиток своїх батьківщин. Замість вкладати капітали у своїх країнах, вони льокують їх в американських і европейських банках та компаніях, не виконуючи зобов'язань, прийнятих у договорі в Пунта дель Есте. Вони вимагають, щоб европейці і американці ризикували, вкладаючи свої капітали у народне господарство їхніх країн, а самі цього ризика бояться.

Потретє, успіх Союзу для Поступу цілковито залежить від соціяльно - господарських реформ у латинсько-американських країнах. Іде тут про реформи в сільському господарстві, промисловості, в податковій системі, шкільній системі, в охороні здоров'я і т. п. Але соціяльні реформи вимагають довгого часу, перевишколювання ментальности, переломання деяких пересудів - забобонів. До того ж усі ці реформи бойкотуться з одного боку реакційною правицею, яка їх мусить оплачувати, мусить пожертвувати для них частиною свого майна, а з другого — комунізуючою лівицею, яка воліє революцію, як еволюційні реформи, що своїми успіхами заперечили б потребу комунізації Латинської Америки, каже Теодор Москосо.

Почетверте, Союз для Поступу надто наголосив, на думку південно - американських експертів, проблеми індустріялізації, не віддавши належної уваги передусім справі збільшення сільсько - господарської продукції, щоб таки зараз поліпшити життя широких суспільних шарів.

Поп'яте, на думку американських фінансистів, Союз для Поступу, маючи надто виразний характер господарської співпраці урядів заінтересованих країн, не дає можливости приватним капіталістам користати з прийнятого в Пунта дель Есте договору. А урядові проєкти завжди характеризуються бюрократичністю і формалістикою.

Пошосте, згідно з програмою Союзу для Поступу, поодинокі країни Латинської Америки мають укласти широкі пляни свого господарського розвитку при допомозі чужинних капіталів. В більшості випадків приплив чужого, зокрема американського, капіталу узалежнюється від оформлення, реалізації і успішности таких господарських плянів і переведення соціяльних реформ. А покищо тільки п'ять країн дещо зробили у цьому напрямі, а тільки три із них, Болівія, Колюмбія і Чіле, розгорнули згадані пляни.

Є ще й інші моменти, які ускладнюють діяльність Союзу для Поступу: традиційне недовір'я і підозріння народів Південної Америки до „янкі" та „імперіялізму" ЗДА; обмаль кваліфікованих людей, заінтересованих ідеєю Союзу для Поступу; брак культурного обміну поміж обома Америками, і — персональні хиби північних американців, їхня ексклюзивність і зарозумілість, стверджує далі пан Москосо.

Одначе, ще заскоро вирішувати, чи договір із Пунта дель Есте буде успіхом чи провалом. Його успішність залежатиме насамперед від ентузіязму, заінтересовання і активної співпраці дев'ятнадцяти латино - американських країн, ЗДА і країн Західньої Европи.

БОРЮТЬСЯ З УКРАЇНСЬКИМ НАЦІОНАЛІЗМОМ

В Україні мають большевики клопіт не тільки з промисловістю.

Може ще більший клопіт мають вони з людьми на Україні. Про це доповідав пленумові ЦК КПУ секретар компартії України, Скаба. Темою його доповіді було завдання партійних організацій щодо дальшого посилення ідеологічної роботи. Цікавіші місця з його промови такі промовисті, що їх варто тут навести.

Отже, Скаба заявив, що найважливішим завданням ідеологічної роботи є „виховання наших людей в дусі радянського патріотизму, дружби народів і соціялістичного інтернаціоналізму та боротьби з проявами ворожої ідеології, особливо українського буржуазного націоналізму".

„Пережитки націоналізму — казав Скаба — в якій би формі вони не проявлялись, є виявом ворожої нашому режимові ідеології, головна мета якої підірвати дружбу радянських людей, основу сили і могутности радянської держави, і тому обов'язком всіх є всіляко підтримувати об'єктивний історичний процес об'єднання рівноправних народів СССР. Найменше послаблення нашого наступу проти залишків буржуазної ідеології і моралі завдає шкоди справі будівництва комунізму".

„Серед творчої інтелігенції — казав Скаба — трапляються люди, які, під виглядом боротьби з адмініструванням намагаються скомпромітувати саму ідею партійного керівництва літературою і мистецтвом. Цим товаришам треба роз'яснити, що в нашому суспільстві немає і не може бути обмежень для вияву митцем своєї творчої індивідуальности, але при такій умові, що його діяльність буде служити інтересам народу. На жаль, демагогічні вихватки, спроби протягнути чужі нашій ідеології погляди не завжди дістають належну відсіч збоку керівників творчих спілок і деяких провідних мистців".

У дебатах після доповіді перший секретар Київського обкому партії Шелест гостро критикув Київську студію художніх фільмів ім. Довженка за випуск сірих, низьких ідейно - мистецькими якостями фільмів, а також вказав на серйозні недоліки в роботі книжкових видавництв, зокрема в-ва „Радянський Письменник", яке іноді випускає твори закордонних авторів, що „своїм змістом не заслуговують на увагу читача, і це завдає шкоди справі ідейного виховання трудящих" (Радянська Україна" 11 серпня ц.р.).

У постанові пленуму стверджено, що рівень роботи партійних організацій в ділянці комуністичного виховання ще не відповідає вимогам 22-го з'їзду КПСС, що вони недостатньо викривають і засуджують прояви буржуазної ідеології; що партійні організації слабо зосереджують свої зусилля на вихованні у кожної совєтської людини розуміння того, що „перехід до комунізму починається не з розподілу по потребах, а з самовідданої праці на благо суспільства; що інтереси розгорнутого будівництва комунізму вимагають найрішучішої боротьби проти пережитків капіталізму в свідомості і побуті людей, проти будь-яких проявів буржуазної ідеології"; що низові партійні організації „не завжди гостро реагують на прояви аполітичности, байдужости, нігілістичних настроїв,, які іноді зустрі-

Постанова пленуму ЦК КПУ вказує обкомам, міськомам і райкомам партії та первинним партійним організаціям, що при проведенні ідеологічної роботи їм необхідно всіми засобами підкреслювати новий етап у розвитку національних відносин в СССР, який характеризується дальшим зближенням націй і досягненням їх повної єдности". Партійні організації — вимагає постанова — повинні рішуче виступати проти тенденцій до національної обмежености і винятковости, проти консервативних традицій і звичаїв, проти будь-яких пережитків українського буржуазного націоналізму; обов'язок партійних організацій і комуністів — розкривати трудящим історичне значення об'єктивного процесу зближення народів СССР, взаємозбагачення їх культур, рішуче боротися з проявами буржуазної ідеології, аполітичности і обивательщини серед молоді".

Постанова пленуму ЦК КПУ — ще один доказ, що совєтський режим не розв'язав проблеми створення „совєтської людини".

Ще більше розторощуючим совєтський режим є признання в постанові, що серед молоді зростають прояви байдужости, обивательщини, аполітичности, нігілізму, і — буржуазної ідеології.

Теперішня молодь виховувалася виключно під большевицьким режимом, і коли її охоплюють власне такі настрої, то це вказує на те, що і в секторі виховання молоді совєтська влада зазнала невдачі.

Окрема увага належить вимогам постанови посилювати боротьбу з українським буржуазним націоналізмом, під яким треба розуміти кожний вияв української національної свідомости, намагання зберігати свою національну окремішність, мову, культуру і звичаї.

І знову ж треба ствердити, що, крім об'єктивних причин для існування і живучости українського націоналізму в найширшому значенні цього слова, є ще й спеціяльні, уже московським гнітом породжені причини — є той посилений курс Москви на примусову, приспішену асиміляцію не-російських народів, яку большевики називають: „об'єктивним, історичним процесом".

Проти такої асиміляції був, є і буде резистанс в Україні, вона породжуватиме український націоналізм навіть у тих українців, які були досі несвідомі або індеферентні.

Дух Сталіна оживає в постанові київських репрезентантів московської КПСС.

(абв.)

Перегони на Місяць

Хрущов уже не з такою, як раніше, самопевністю говорить про змагання з Америкою в справі досягнення Місяця. Є кілька причин, чому він почав скаржитися на „труднощі" завоювання космосу і натякати, що, мовляв, краще було б відмовитися від змагання і працювати в цьому напрямку спільно.

Насамперед, і американська і совєтська ракети лежать тепер серед космічного пилу десь на темному боці Місяця. Ще одну ракету Америка має намір випустити туди протягом цього року.

Подруге, невелика перевага, що її досі мали большевики в силі поштовху ракет, тепер уже сильно змаліла. І далі все маліє. Коли космонавт Тітов був тут, в Америці, він сказав, що сила поштовху його ракети дорівнювала 1.300,-000 фунтів. Успішно випробувана нова американська ракета „Сатурн" має силу поштовху, що дорівнює 1.500,-000 фунтів.

Одною з перших акцій уряду Кеннеді було звернення до науковців - космонавтів з пропозицією виготовити такий проєкт, яким З'єдинені Держави могли б доказати свою першість. Запропоновано послати на Місяць ракету з людьми, і цей проєкт дістав перевагу перед усіма іншими проєктами.

Уряд уже приділив на цей проєкт 400.000.000 долярів. Але потребуватиме він для своєї реалізації не менше, як 20 мільярдів, а може й 40 мільярдів долярів. Не дивно, що Хрущов сказав у Москві одному американцеві: „Політ на Місяць і назад коштуватиме неймовірно дорого. Ми були б раді здійснити цей проєкт спільно з Америкою".

Американські космонавти мають досягти Місяця не пізніше, як у 1970-му році, а може на рік чи два раніше. Наступного року двоє космонавтів будуть кружляти в орбіті навколо Землі протягом кількох днів, щоб докладніше вивчити явища радіяції та невагомости. Після цього інтенсивні експерименти дозволять прискорити подорож ракети на Місяць з людьми.

Проєкт цей запропоновано назвати „Проєктом рандеву", тобто „Проєктом побачення". Відповідно до цього проєкту, залога з трьох космонавтів у кабіні має причепитися до космічного корабля, який уже перебуватиме в просторі. Ракета „Сатурн", що сила її поштовху дорівнюватиме — 7.000.000 фунтів, підійме космічний корабель в орбіту. Другий „Сатурн" вишле в простір залогу з усім устаткуванням, що має причалити на Місяці і опісля повернутись на Землю.

Якщо проєкт „Рандеву" не матиме успіху, то буде збудована нова ракета з силою поштовху в 12 мільйонів фунтів, яка вже напевно зможе підняти корабель, залогу і все устаткування.

Якщо СССР справді захоче відмовитися від змагань в справі досягнення Місяця і піде на співробітництво з Америкою, то, без сумніву, президент Кеннеді поставиться до того прихильно. Але в сучасну пору шанси на співробітництво Америки з СССР в справі дослідження та завоювання космосу виглядають дуже сумнівно.

Американська Рада

О. Кульчицький

КНИГА МОРАЛЬНОЇ СИЛИ

(1)

Історія книжки про літературознавця проф. Миколу Плевака

29 грудня 1961 р. відбулося в Парижі засідання Академічного Товариства, присвячене виданню збірки статтей, розвідок і матеріялів закатованого большевиками літературознавця проф. М. Плевака. Книга на 810 стор., дбайливо видана заходами і коштами, напевне дуже значними, добре українській еміграції із своєї громадської діяльности відомого брата літературознавця, Петра Плевака, — вийшла, як друге число серії Української Вільної Академії Наук, із передмовою і під редакцією літературознавця Г. Костюка. Вона містить у собі все те, що найосновніше, а сьогодні доступне з літературної спадщини Покійного, а теж спогади про Покійного і про родину Плеваків, пера брата, Петра Плевака, спогади сина Юрія Плевако - Оранського та приятеля Покійного, протоієрея Демида Бурка.

Завдання представити життя Миколи Плевака взяв на паризькому засіданні Академічного Товариства брат Петро, — про творчість Покійного говорив редактор Кошелівець, доповідь якого, з причини неприявности автора, відчитав інж. Маслов.

Не будемо, бо й не можемо, переповідати в подробицях біографії Покійного. Передамо із вступного слова Петра Плевака тільки те, що виправдує заголовок нашої статті, а що одночасно творить, щоб вжити філософічного окреслення, „екзистенціяльний сенс" життя і смерти Покійного та стає дороговказом для нашої еміграційної української дії.

Трагічну історію життя Покійного представив брат, як вирізок змагання невгнутого Пігмея, української родини, мікросоціологічної клітини українського суспільства, — із ворожим велетнем — Левіятаном (щоб вжити відомого окреслення англійського філософа Гоббса про „абсолютистичну" державу). З чотирьох братів, синів зубожілої купецької родини на Харківщині, які всі у роках Визвольних Змагань припоясали шаблю української революції — інакше, як в „Чотирьох шаблях" Яновського — один, Петро, найстарший, як український вояк і діяч, мусів покинути Батьківщину, щоб на чужині, у Франції, чекати „слушного часу", а три інші трагічно згинули в большевицькому терорі. Найтрагічніше згинув Микола, що його життя, творчість і загин лягли в основу „книги моральної сили", про яку йде мова.

Життя і творчість, як лінія збереження і передачі українських духових вартостей

Творчість Миколи Плевака, вплетена в трагічні перипетії його життя, відобразила коротка доповідь ред. Кошелівця.

Микола Плевако, здобувши, як і брати, високу освіту, стає ще перед революцією улюбленим учнем проф. Сумцова на історично - філософічному факультеті Харківського університету. Пише нагороджену золотою медалею дуже цінну і науково проникливу студію про Григорія Квітку Основ'яненка, далі — праці про Григорія Сковороду, Бориса Грінченка, Маркіяна Шашкевича та відродження галицьких українців. Відмовившись рішуче від можливости еміґрувати, перебирає по смерті проф. Сумцова катедру історії української літератури. Редаґує і видає довгу низку літературознавчих праць, збірників, хрестоматій, що з них славнозвісна двотомова „Хрестоматія нової української літератури" — за Костюком — є „своєрідним викладом історії української літератури XIX і початку XX століття, який не втратив досі своєї історико - літературної ваги".

З 1926 р. Микола Плевако починає у Науковому Інституті Літературознавства, якого був дійсним членом, велетенську працю, що до неї притягнув декількох осіб із своєї родини: укладання біобібліографічного словника українських письменників. На початку 1930-их років словник уже був майже закінчений. За свідченням його сина, „матеріяли цього словника творили картотеку, поміщену у кількох великих шафах". Видати цього словника йому вже не вдалося, бо в 1930-их роках попав він, як пише Г. Костюк, „у вихор терору".

Коли глянути на творчу діяльність Миколи Плевака, як на цілість, виразно видно в ній лінію морально - духового відпору людини, що й пояснює його категоричну відмову еміґрувати після закінчення Визвольних Змагань, — відмову, яку він за свідченням протоієрея Демида Бурка виразив у словах: „Я з рідного краю нікуди не піду, залишаюся із своїм народом — може ж бо боротьба з большевиками на цьому не закінчиться". Отже лінія його життя і творчости визначена гаслом: зберегти і передати народові навіть в найгірших умовинах повсякчасні духові вартості української літератури, хоча б тільки у формі літературних студій, хрестоматій і збірників найкращих літературних творів.

У вихорі терору

У 1930 році проф. Плевака — пише ред. Костюк — „спочатку позбавляють посади керівника катедри літератури при ІНО. Згодом позбавляють посади професора, поступово кожне видавництво відмовляється друкувати нові праці професора, пізніше позбавляють його посади керівника кабінету бібліографії при Науково - Дослідчому Інституті ім. Шевченка, ще пізніше позбавляють звання дійсного члена цього ж інституту і нарешті забороняють видавати його улюблену довголітню працю — біобібліографічний словник українських письменників".

З діяльности Українського Християнського Руху в Европі

XII-тий Конгрес „Церква у Потребі" відбувся 28-31 липня 1962 р., згромаджуючи 500 учасників з-поміж 30-ти народів. Згідно з традицією Конгрес був присвячений переслідуванню релігії й Церкви в СССР та сателітніх державах, а його головною темою було „Релігія та комунізм". Українці прийняли в Конгресі поважну участь. Преосв. Апост. Екзарх Кир Плятон Корниляк, що вітав Конгрес під час відкриття й склав гратуляції головному організаторові кенігштайтських конгресів, — о. проф. д-рові Кіндерманнові з нагоди його підвищення до папського протонотара, служив одну св. Літургію, до якої співав, вже традиційно, Византійський Хор з Утрехту під орудою д-ра М. Антоновича, який потім мав ще короткий концерт української духовної та фолкльорної пісні, що втішався великим признанням авдиторії. В рамцях звідомлень про положення Церкви за залізною заслоною, що їх складали представники поодиноких поневолених народів, виступив від українців проф. Гнат Мартинець, голова Крайового Об'єднання УХРуху у Німеччині. УХР приготовив для учасників Конгресу короткий інформативний матеріял, помножений на циклостилі. Українці принимали теж участь у спільних молитвах і у Марійському святі. Гурток бандуристів із Мюнхену успішно виступив на фолкльорному вечері. Українська група у складі 10 членів різних ідеологічних середовищ зібралася під проводом президента УХР, проф. д-ра В. Янева, на наради, щоб, згідно з пляном Конгресу, проаналізувати працю кенігштайнського центру та внести свої проєкти. Рішено підготовити в майбутньому спеціяльну виставку української християнської книжки та преси на еміграції та подбати про відповідний каталог. Духовним асистентом української делеґації був о. Я. Полянський, який свої функції сповняв жертвенно.

У десятиліття Енцикліки „Родина Втікача" (Ексзуль Фамілія"), відбулося 3—7 серпня б. р. міжнародне паломництво до Риму. Серед 6,000 паломників з-поміж 18 народів не бракло українців. Українська група, на яку складалися паломництва з Франції, Англії, Німеччини, Бельгії, Італії, та поодинокі паломники з Канади, ЗДА та Бразилії, числила 300 осіб і була, поруч поляків та угорців, найчисленнішою. Крім св. Літургій у головних базиліках Риму, які служили кардинали на зміст паломництва складалася ще й зворушлива хресна дорога у Колізею. Молитви й медитації кожної станції читала щораз то інша національна група у рідній мові, після чого всі спільно рецитували по латині Отче наш та Богородице Діво. Українці мали 13-ту стацію. Вершинним моментом паломництва була авдієнція у св. Отця, в базиліці св. Петра, під час якої Папа Иоан XXIII промовив до зібраних, потверджуючи ще раз напрямні свого Попередника в справі „конституції для скитальців". Після промови спеціяльні делеґації складали дари для св. Отця. Українська делеґація в складі проф. д-ра В. Янева, інж. О. Мельниковича та інж. Р. Руденського передалая гарно різьблені вироби у гуцульському стилі, касетку, тарілку, фляхони, писанки, вишивку та фотокопію старовинної ікони.

Крім загальної, міжнародної програми були ще передбачені зустрічі поодиноких національних груп. Зустріч українського паломництва зачалася 4-го серпня від урочистого Молебня, який відправили присутні Владики Високопреосв. Кир Іван Бучко та Кир Августин Горняк, ССВВ, а закінчилася Архієрейською св. Літургією. Вітав паломників проповіддю Владика - господар Іван Бучко, з'ясовуючи ціль паломництва, а прощав натхненно Владика Горняк, вказавши на отримані ласки. Після Молебня відбулася урочиста Академія в пошану Митрополита - Ісповідника, яку відчитав професор Янів, як Президент УХР, якому була повірена технічна організація паломництва. Гарну доповідь прочитав о. щамб. д-р Марусин; співав добрий хор питомців оо. Василіян.

За ініціятивою о. канцлера М. Левенця з Парижу українські паломники відвідали всі українські згромадження й установи у Римі, переконуючися на власні очі, яку то велику працю виконують нащі дві, велика та мала Семінарії, Генеральні Курії оо. Василіян чи Сестер Василіянок і Сестер Служебниць. Українська фолкльорна група зложена з вихованків вакаційної колонії душпастирства о. П. Кокута з Страсбурщини, успішно виступила на фолкльорному вечері, добуваючи собі поруч із угорською групою, за об'єктивним свідченням відомого щоденника „Осерваторе Романо", найбільше оплесків.

В рамцях паломництва відбулося засідання Екзекутиви УХР, а члени Екзекутиви були прийняті теж на спільній авдієнції у присутніх Владик.

Папське відзначення отримав визначний діяч УХР, професор Гнат Мартинець, який від восьми років сповняє функції голови Крайового Об'єднання УХР у Німеччині. Проф. Мартинцеві, якому 25 червня б. р. сповнилося 80 літ трудящого життя, улаштувала Управа КО УХР у Німеччині у співпраці із Централею спеціяльний святочний вечір, попереджений урочистим Молебнем на інтенцію Ювілята, що відслужив Владика, Преосв. Апост. Екзарх Кир Плятон Корниляк. З тої самої нагоди отримав Ювілят за свою жертвенну працю справжнього світського апостола високе папське відзначення: командорію ордену папи св. Сильверстра, з яким є зв'язаний спеціяльний однострій. Проф. Мартинець заслужений для розбудови українського шкільництва на Волині в часі першої світової війни, — підчас австрійської окупації. На еміграції зразково організував він культурно - освітнє життя в таборах. Своїм тактом, досвідом, розважливістю, а зокрема високими прикметами характеру та милою товариською вдачею добув він собі загальне признання та любов, а для очолюваної організації справжню повагу.

Нова книжка проф. Шаха вийшла у видавництві Українського Християнського Руху в зв'язку із відзначуванням ювілеєм Маркіянового 150-ліття. Є це більша праця п. н. „о. Маркіян Шашкевич та галицьке відродження", гарно видана та багато ілюстрована (Париж-Мюнхен 1961 р., стор. X + 230 малої вірки). Написана з любов'ю та талантом, читається легко й надається до поширення у нашій діяспорі.

Засідання Екзекутиви Українського Християнського Руху відбулося в днях 6 і 7 серпня в рамцях паломництва до Риму у десятиліття „Екзуль Фамілія". (Родина Втікача). Президент УХР, проф. Янів склав загальний звіт із діяльности, а його огляд доповнили поодинокі голови Крайових Об'єднань у Німеччині (професор Мартинець), Франції (інж. Мельникович), Англії (інж. Руденський (та Бельгії (проф. Зелений). На увагу заслуговує жвава інформативна праця серед чужинців. Меморандуми УХР в французькій, італійській та німецькій мовах найшли поважний відгук, і їх використано м. ін. до видання двох арабських брошур про переслідування Церкви в Україні. На підставі тих матеріялів — 25 французьких інтелектуалістів підписало спонтанно прохання про звільнення Митрополита - Ісповідника. Пресова конференція УХР у Мюнхені згромадила представників шости пресових агенцій, 5 радіостанцій та кількох десятків чужинецьких органів.

Спеціяльні видання Інформативного Листка Зв'язку уможливили відбути сотні святочних сходин у 80-ліття св. Отця, 70-ліття Митрополита-Ісповідника й Архипастиря Скитальців, в Маркіянові роковини та з нагоди Першого листопада. Святочні Академії УХРуху в Мюнхені та Парижі належали до найкращих українських академій у Зах. Европі. Завершенням однорічної діяльности було паломництво до Риму, якого технічну організацію повірено УХРухові.

На тлі зробленого, рішено на майбутнє зокрема звернути увагу на ті справи, які дотепер залищалися в тіні. Зокрема в майбутньому треба буде спеціяльну увагу присвятити студійним імпрезам, з підкресленням ідеологічних питань.

Про висліди праці та про пляни на майбутнє інформували члени Екзекутиви УХРуху Владик Кир Івана Бучка та Кир Августина Горняка, ЧСВВ, під час окремої авдієнції.

УКРАЇНЕЦЬ У МІЖНАРОДНОМУ НАУКОВОМУ КОМІТЕТІ

Люнд, Швеція. — На Міжнародному Конгресі Фонетичних Наук, що недавно відбувся в Гельсінкі, Фінляндія, рішено створити Міжнародний Комітет цих наук з осідком у Люнді, Швеція. До Комітету ввійшли представники Америки, Англії, Франції, Німеччини, СССР, Індії, Японії, і інших країн. Президентом обрано проф. Б. Мальберга (Швеція), а секретарем доцента М. Єнсена (Норвеґія). З українських учених до Комітету запрошено проф. Яр. Рудницького з Вінніпеґу, Канада. В підготові є том праць Комітету, в якому появиться стаття нашого вченого про фонетику українських говорів у Канаді.

✝

Ділимося сумною вісткою з Ріднею, Приятелями та Знайомими, що дня 23-го серпня 1962 року несподівано відійшов у Вічність, на 51-му році життя,

бл. п. Тарас БУКАТА

ПАРАСТАС — був відправлений в НЕДІЛЮ, 26-го СЕРПНЯ 1962 року, в год. 8:00 вечором, в похоронному заведенні Музики.

ПОХОРОН — в ПОНЕДІЛОК, 27-го СЕРПНЯ 1962 р., з пох. заведення Василя Музики і Син в Шикаґо, Ілліной, в год. 10:30 ранку.

Горем прибиті:

дружина СОФІЯ з дітьми НЕСТОРОМ і ВАРКОЮ
сестра ЛЕСЯ з мужом РОМАНОМ ЛУЦИК і сестрінка ХРИСТЯ
батько і брат ЯРОСЛАВ з родиною в Арґентині

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ Найдорожчого і Незабутнього

СИНА, БРАТА і ШВАГРА

бл. п. Юрія Андрія РАБІЯ

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ І ПАРАСТАСОМ

відправиться

в СУБОТУ, дня 1-го ВЕРЕСНЯ 1962 року
в год. 9:00 ранку
в греко-католицькій церкві св. Юра, при 7-ій вул.
в НЮ ЙОРКУ.

Цією дорогою повідомляємо і запрошуємо ласкаво на Богослуження всіх Його Рідних, Друзів, Товаришів і Знайомих і рівнож просимо про щиру молитву за спокій молоденької і невинної Душі Юрася.

АЛЕКСАНДРА — мати
ТАНЯ і ІГОР КРАВЦІВ — сестра з чоловіком

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ в Ню Йорку

— оголошує —

ВПИСИ на шкільний рік 1962/1963

ПРЕДМЕТИ НАВЧАННЯ і УЧИТЕЛІ:

Фортепіян, скрипка, віоля, віолінчеля, композиція, дириґентура і всі теоретичні предмети. — Духова оркестра, курси мистецького слова і мистецького танку. — Музичний садочок.

ФОРТЕПІЯН:
М. Байлова — YU 2-2139
В. Грудин — SP 7-8626
Д. Карпович — ES 5-5689 (Нюарк)
З. Лисько — ME 5-9731
Г. Мирошниченко — AL 4-6943
СКРИПКА і ВІОЛЯ:
В. Цісик — VI 7-2566
ВІОЛІНЧЕЛЯ:
І. Недільський — AL 4-0205
Л. Полевська — TR 3-9487
СМИЧКОВА ОРКЕСТРА:
В. Цісик
ДУХОВА ОРКЕСТРА:
Б. Ковалик — OR 7-3357
ДИРИҐЕНТУРА і КОМПОЗИЦІЯ:
І. Соневицький

ФОРТЕПІЯН:
О. Музиченко — MO 2-0728
М. Полевський — TR 3-9487
І. Соневицький — OR 4-6569
С. Чапельська — AL 4-3464
К. Чічка — YU 2-5705
ТЕОРЕТИЧНІ ПРЕДМЕТИ:
В. Грудин
З. Лисько
І. Недільський
І. Соневицький
МУЗИЧНИЙ САДОЧОК:
Г. Мирошниченко
МИСТЕЦЬКЕ СЛОВО:
О. Добровольська — GR 3-4787
МИСТЕЦЬКИЙ ТАНОК:
О. Ґердан — в УМІ

Початок шкільного року:
в ЧЕТВЕР, 6-го ВЕРЕСНЯ 1962 року
Вписи відбуваються
щоденно від четверга, 30-го серпня, в год. 6-8 веч., в приміщенні УМІ.

ЩОМІСЯЧНІ ВНУТРІШНІ І РІЧНІ ПУБЛІЧНІ ПОПИСИ — ПІВРІЧНІ І РІЧНІ СВІДОЦТВА — МОЖЛИВІСТЬ УЧАСТИ В АМЕРИКАНСЬКИХ КОНКУРСАХ

Гроші, вложені в науку музики в УМІ, — це вклад в характер, культуру і свідомість Ваших дітей.

— БОГ і БАТЬКІВЩИНА —

„БОРІТЕСЯ — ПОБОРЕТЕ"!
Т. Г. Шевченко

В 20-ліття ПОСТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ
Спілка Української Молоді Америки
— влаштовує —
11-ий ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ СУМА-СХІД
на Оселі
СУМА в Елленвілі, Н. Й.
в днях
1-го, 2-го і 3-го ВЕРЕСНЯ 1962 року

В ПРОГРАМІ:

СУБОТА, 1-го ВЕРЕСНЯ:
1. Год. 11:30 — Відкриття Здвигу, піднесення прапорів і денний наказ;
2. Міжосередкові спортові змагання;
3. Концерт, присвячений 20-літтю постання УПА;
4. Сумівська ватра і привіт Здвигові в Дітройті;
Год. 9:00 веч. ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ.

НЕДІЛЯ, 2-го ВЕРЕСНЯ:
1. Год. 10:00 — СЛУЖБИ БОЖІ;
2. Год. 11:15 — Маніфестаційна частина, промова, привіти і схвалення резолюцій;
3. Дефіляда Осередків СУМА;
4. Мистецькі виступи Осередків СУМА.
Год. 8:00 веч. ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ — льотерія.

ПОНЕДІЛОК, 3-го ВЕРЕСНЯ:
1. Год. 10:00 ранку — Проголошення вислідів і роздача нагород;
2. Закриття Здвигу.

УВАГА! УВАГА!
В НЕДІЛЮ, 2-го ВЕРЕСНЯ 1962 року
в год. 4:00 по полудні
на спортовому майдані Оселі СУМА в Елленвілі,
відбудуться
ТОВАРИСЬКІ СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ КОПАНОГО М'ЯЧА
між командами Американської Професійної Ліґи
„Тризуб" (Філядельфія), — „Чорноморська Січ" (Нюарк)

ЗАПРОШУЄМО НА ЗДВИГ ВСЮ УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ І СТАРШЕ ГРОМАДЯНСТВО!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯ СВ. ВОЛОДИМИРА в НЮ ЙОРКУ
(160 Захід, 82-га вул. в Ню Йорку)
З нагоди ДНЯ ПРАЦІ (LABOR DAY)
на „УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ"
в ДАВНД БРУКУ, Ню Джерзі
буде відправлена

ПОЛЬОВА СЛУЖБА БОЖА
в НЕДІЛЮ, 2-го ВЕРЕСНЯ 1962 року
в год. 10:45 ранку.

По відправі — до вечора
ТОВАРИСЬКА ЗАБАВА
Грає першорядна окрестра.

Автобуси відїдуть в год. 9:00 ранку, в неділю, 2 вересня:
Перший автобус — від 160 Захід 82-га вул.
Другий автобус — від рогу 10 вул і 2 Еве. в Ню Йорку.
Ціна доїзду з поворотом до Ню Йорку — 3 дол. від особи.
Всіх щиро запрошує
ПАРАФІЯЛЬНИЙ УРЯД

ОБ'ЄДНАННЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
запрошує
УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО АМЕРИКИ й КАНАДИ
на
12-ий З'ЇЗД ОДУМ-у в США
та
ЗУСТРІЧ ОДУМ-у АМЕРИКИ й КАНАДИ,
що відбудеться
1-го й 2-го вересня 1962 року
в Оселі
РОБІТНИЧОГО СОЮЗУ „ВЕРХОВИНА"
в ҐЛЕН СПЕЙ, Ню Йорк.

В програмі З'ЇЗДУ:
в СУБОТУ, 1-го ВЕРЕСНЯ — в год. 1:30 дня — відкриття з'їзду, привіти, звіти керівних органів ОДУМ-у в США, дискусії, вибори нових керівних органів, резолюції й постанови.
В год. 9:00 вечора, —
ВЕЛИКА ЗАБАВА
з вибором всеодумівської королеви, у великій залі оселі Робітничого Союзу „Верховина".

В програмі ЗУСТРІЧІ:
в НЕДІЛЮ, 2-го ВЕРЕСНЯ — в год. 10:00 ранку — ПОЛЬОВА СЛУЖБА БОЖА, яку відправить о. М. КУДАНОВИЧ. В год. 1:30 офіційне відкриття Зустрічі й дефіляда членів ОДУМ-у Америки й Канади, доповідь, концерт одумівських мистецьких сил США й Канади, виступ відомого гумориста М. Понеділка та змагання дружин одумівських Осередків за чашу ОДУМ-у. Вечером прощальна ватра.

З'їзд і Зустріч звеличає Президент УНР в екзилі
Д-р СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ.
ЗАКЛИКАЄМО ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО ВЗЯТИ МАСОВУ УЧАСТЬ.
ЦК ОДУМ-у

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ — в НЮ ЙОРКУ
влаштовує з доручення
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ
в днях 1-го, 2-го і 3-го вересня 1962 р.

на кортах „СОЮЗІВКИ"
ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ
за індивідуальні першенства
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ на рік 1962
і за мандрівні нагороди
УНСОЮЗУ, УПРАВИ „СОЮЗІВКИ" та РЕДАКЦІЇ „СВОБОДИ"
в поодинокій грі:
ЖІНОК — ЧОЛОВІКІВ — ОЛЬДБОЇВ
ЮНАЧОК — ЮНАКІВ.

У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки) українського походження, яких Т-ва є членами УСЦАК.

До турнірів юнаків і юначок можуть зголошуватися змагуни понижче 18 років, а до турніру ольдбоїв — змагуни повище 40 років.

Зголошення до змагань з поданням прізвища, віку і конкуренції, проситься слати на адресу:

Mr. Bohdan RAK
43-21 49th Street — Long Island City 4, N. Y.
Телефон: TW 8-7685

до 23-го серпня 1962 р. Додаткових зголошень перед початком змагань не приймається, бо льосування відбудеться перед змаганнями на засіданні СУАСТ-Схід в Ню Йорку.

Разом із зголошенням проситься слати вписове до змагань у висоті $2.50 від кожного змагуна чи змагунки. Зголошень без вписового не братиметься до уваги.

Змагуни чи їх Товариства подбають про замовлення нічлігів на „Союзівці". Замовлення проситься слати вчасно на адресу:

"SOYUZIVKA"
Ukrainian National Ass'n Estate — Kerhonkson, N. Y.

Спортові Т-ва виготовлять прапорці у красках свого Т-ва у виді прямокутника (2 × 3 фути) і передадуть їх проводові змагань. Побідники турнірів одержать нагороди та грамоти.

Збірка всіх змагунів в суботу, 1-го вересня 1962 року у „Веселці" — в год. 9:00 ранку.

на басейні „СОЮЗІВКИ"
ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ
за першенства УСЦАК
Змагання відбудуться
У СЛІДУЮЧИХ КОНКУРЕНЦІЯХ:

ЖІНКИ: довільний: 50 м.; грудний: 50 м.; гінці: 3 × 50.
МУЖЧИНИ: довільний: 50 м.; 100 м.; грудний: 100 м.; горілиць: 100 м.; метеликом: 50 м.; гінці: 4 × 50 довільним; гінці: 4 × 50 змінним.
ЮНАЧКИ: довільний: 50 м.
ЮНАКИ: довільний: 50 м.

До конкуренції юначок і юнаків, допускається змагунів понижче 16 років.

Змагун може брати участь тільки у двох індивідуальних конкуренціях.

Зголошення до змагань проситься висилати до 31-го серпня ц. р., на адресу:

Mr. Bohdan RAK
43-21 49th Street — Long Island City 4, N. Y.
Телефон: TW 8-7685

Змагуни подбають про замовлення нічлігів на „Союзівці" на час змагань:

"SOYUZIVKA"
Ukrainian National Ass'n Estate — Kerhonkson, N. Y.

Збірка змагунів в год. 4:00, в суботу, 1-го вересня, 1962 р., коло басейну.

Клюбове точкування буде переводитися системою — 5-3-1 у всіх конкуренціях, гінці подвійно.

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ ЮНІЇ РОЗБОРЩИКІВ
ЛЬОКАЛЮ ч. 95

Інтернаціональна Юнія, розглядаючи надіслані до неї скарги:
Г. ГРІНКЕВИЧА, А. КУНА, Макса БОКАЛОВА та Чарлза ҐЛЕНА
ухвалили:

Признати недійсними вибори, проведені в льокалі 95, в дні 9-го липня 1962 року і призначити нове номінаційне зібрання для нових виборів всієї адміністрації льокалю.

Признати недійсними вироки, винесені судом адміністрації льокалю, проти вищезазначених осіб.

Номінаційне зібрання мусить відбутися 4-го вересня цього року, а 20-го серпня були надіслані листи п. Грінкевичові і А. Куні з викликом на новий суд на дні 29-го та 30-го серпня ц. р., тобто за тиждень до призначеного номінаційного зібрання. Одже незаконно вибрана, як вирішила Інтернаціональна Юнія, адміністрація, вироки, які були тією ж Юнією визнані недійсними, хочуть знову судити згаданих осіб, щоб лишити їх права бути кандидатами в льокалі. Ні Гринкевич, ні Куна з цим не погоджуються, і тому знову подадуть апеляцію в Інтернаціональну Юнію і знову вибори будуть визнані недійсними.

Щоб вийти з такого положення, ми закликаємо всіх членів льокалю, бути присутніми на цьому номінаційному зібранні і вимагати, щоб ціла справа, тобто „фрейм-ур", упереджене обвинувачення проти вище згаданих осіб, було поставлене на рішення загальних зборів льокалю.

Ми віримо, що Ваше рішення буде справедливе і буде в інтересах всього членства нашого льокалю. На цьому зібранні ми будемо вимагати, щоб були вибрані три безсторонні члени Комісії по виборам, а не так як було раніше, по призначенню предсідника.

Друзі розборщики настав нам час взяти справу в свої руки. Так будемо діяти. Слова за Вами.

Група розборщиків
Mr. L. TRUHAN, Charles GLEN, Peter KUZMA

До Приятелів ОЛЕКСАНДРА І. ЧЕРКАСЕВИЧА

Управа 194-го Відділу УНСоюзу в Ню Йорку повідомляє, що колишній основник і командант українського табору „Сомме Казерне" в Авгсбургу в Німеччині, член Українського Народного Союзу, Відділ 194 в Ню Йорку, п. Олександер І. ЧЕРКАСЕВИЧ, втративши зір обох очей, 16-го серпня ц. р. перейшов операцію правого ока в одній із нюйоркських клінік, лікарі надіються на задовільний вислід операції.

Операція лівого ока відбудеться згодом. Дня 27-го серпня ц. р. хворий буде перевезений на власне помешкання, при 600 Вест 161 вул, апт. 3 А, Ню Йорк.

Прохаємо Знайомих п. Черкасевича і Членів Відділу відвідувати його.

УПРАВА 194-го ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

НОВІ КНИЖКИ

„Чорнозем чудодійно гоїть рани"

(Ганна Черінь, „Чорнозем", Шикаґо, 1962, стор. 235)

Краю мій! Як сонце з неба
Серце грієш Ти мені.
За любов мою до Тебе
Мушу жить на чужині.
„Симфонія"

Зі збірки поезій „Чорнозем" важко щонебудь сказати про наростання поетичного таланту Ганни Черінь в часі. На дев'ятдесять шість поміщених в збірці поезій і поем, тільки сім поезій мають дати. Найраніша дата це 1957 далі 1958 і 1950 роки. Однак, з обширного тематичного матеріялу й форми віршів видно, що поетка глибоко розуміє вимоги поезії та розцінює її як мистецтво. Її поезія багата на ідеї і наскрізь оригінальна. Вона передає мінливість настроїв поетки, що пробує своїх сил в ліричній і епічній ділянках.

Ганна Черінь — це співець земної радости, співець любови, квітів і пісень і разом з тим — це співець горя нашої Батьківщини, нашого минулого та буднів і радощів теперішнього. Ці основні мотиви червоною ниткою переплітають цілу збірку.

В своїй творчості Ганна Черінь виявляє здоровий національно - громадський світогляд. Вона втілила його в гірких і гострих рядках своїх поезій та дала йому повний художньо - оформлений лірично - епічний вираз. Вона живе зв'язком з Україною, яку вона безмежно любить:

Прекрасна і нещасна Україна,
Люблю її! Всім серцем
я люблю!
„Люблю її".

Її думки кожночасно звертаються в Україну, як також і линуть у далекий Крим — „В Флориду нашої Вітчизни". Україна в її віршах страждає, мучиться, але не здається, бо вона має віру в краще завтра:

Страждає Україна так і досі,
Свободи жде, і сонця, і тепла.
„Моя земля".

Що більше, серце поетки невидимими магнетичними силами повертає стрілку компаса на схід, далеко в Україну, куди линуть її думки й мрії.

З особливим пієтизмом говорить поетка про рідний чорнозем. Він, в її розумінні, має чудодійні сили, сили вищих категорій. Він може гоїти рани нашого серця і душі. Тут поетка наблизилась до основних моментів українського духового життя — до українськоог світогляду, що проявляється у внутрішньому зв'язкові зі землею, вірніше з матірю землею. Цей світогляд землі черпає свої сили, які втілює в душу народу. Вже Василь Стефаник в творі „Вона земля" казав: „Наша доля є земля". Земля для Ганни Черінь більше чим доля, вона все, про що жива людина може думати й творити.

Земля моя, родючий мій
чорнозем,
Найкраща, незабутня і свята —
То наше серце, гордощі і розум,
І початок і кінцева мета!
„Чорнозем".

Щоб зв'язати духово українців у розсіянні з рідним народом на Батьківщині й з рідною землею, поетка вживає засобів цього ж рідного чорнозему, якому вона надає романтично - символічного характеру:

І кожен в серці ніс отой
чорнозем,
Частинку української землі.
„На захід".

Ганна Черінь відчуває наскрізь глибоку потребу національного життя, з яким вона тісно зв'язана. Вірші „Гаряча кров", „Ольга", „Листопад" — змальовують постаті українських героїв і передають своєрідно події минулого в історичній перспективі. Поетка пише про героїв Листопада:

Ви — смуток наш, і гордість,
і відрада,
И свободи незгасимий
смолоскип.
„Листопад"

Ці патріотичні вірші — це задумані пісні, як їх влучно характеризує сама авторка.

Вона звертає свої очі також і в майбутнє і там боліє над долею свого народу. Вона глибоко релігійна, її релігійні пеерконання пов'язані з традицією. В деяких віршах вона заторкує також і філософські питання, як у вірші „Хліб".

Авторка підходить досить своєрідно до завдання української жінки в родині, в громаді і широкому світі. Її заключення вірша „Українські жінки — своїм чоловікам" оригінальне:

Шануйте нас, не дайте нас
нікому —
І ми не піддамося жадній орді.
І будьте ви на рівні —
на такому,
Щоб вірні вам, за вас були
ми горді!

У збірці є багато особистих моментів поетки. Збірка є дуже всестороння і багата на різні моменти. Цікаво, що поетка не поминула й нашого життя в Канаді й в ЗДА. Вона вміло підмітила психологію і спосіб життя наших емігрантських „верболозників" — цих невтомних творців „безідейних ідей", які творять отаманщину й нудьгують за беззмістовним минулим.

Ім вареники б тільки були
на столі
Та щоб плавали в маслі
й сметані.
„Верболозники".

Вони ще не зрозуміли свого місця в житті, а зокрема в нашому суспільстві в діяспорі. В поемі „Лист з України" поетка зв'язала нашу діяспору з життям на рідних землях. В образі Насті ми бачимо обездолену Україну. Настя хоча й змарніла, похудла й споганіла, але вона рідна й дорога Антонові й він не може проміняти її на гарну канадійську Мері. Вага поеми лежить саме в цьому ж шляхетному заключенні. Ми не сміємо призабути України, ми мусимо залишитись їй вірними назавжди.

Перейдімо тепер до мистецьких засобів поетки. Ці засоби паралельно з глибокими ідеями роблять твір мистецьким, і то тільки тоді, коли ідеї і їх зовнішнє оформлення гармонізують між собою.

Мова поетки багата й гнучка. Вона змальовує кількома словами гарні образи, як наприклад:

Стали над тихим озерцем,
Моляться верби навколо.
„Анґелюс".

Її поезія багата також на оригінальні вислови, які глибоко западають в пам'ять читачеві, як наприклад: „Весна вже руку подавала літу", „Без надії заграла надія", „Живий як саме життя" тощо. Помітно в мові поетки також і значну музичність. Ця прикмета припала видно до вподоби композиторові Г. Китастому, який написав музику до її вірша „Любисток".

Строфічна будова поезій Ганни Черінь поки одноманітна. Авторка ставиться чомусь байдуже до строфіки. Поетка в основному вживає чотирорядкової строфи: авав, авсв і аавв. Останню строфу зустрічається дуже рідко. Вона вживає також шестирядкових строф типу аавссв і ававсс. Крім цього, можна знайти в неї і восьмирядкову строфу типу ававсоо. Як бачимо, то поетка поки мало вибаглива щодо строфіки, яку вона повинна відповідно достосувати до свого поетичного обдарування. Метрика й ритміка віршів бідні й одноманітні. Побажано було б, щоб поетка попрацювала в ділянці метротонічної системи віршування.

Якість римування теж не завжди на висоті. Вона вживає „бідні" й „багаті" рими. Бідні рими — це рими однакової граматичної форми, в той час коли багаті рими — це римування різних частин мови чи однакових частин мови в різних граматичних формах. В збірці знаходимо й бідні й багаті рими. Для прикладу подаємо лише деякі багаті або оригінальні рими нашої авторки: „складім-дім", „стяг - боях", „нам - храм", „тато - багато", „брам-храм", „спів - вояків", „край - чекай", „Клину - полину", „вщерть - смерть", „оте - святе", „прозорі - зорі" тощо.

Епітети Черінь деякі оригінальні й наскрізь поетичні, як наприклад: „хрестом всесильним", „зірки медові", „яснолисті ясені", „ніч ласкава лебедина - чорнобрива ніч", „велику недолюблену любов" тощо.

Поетка користується більше порівняннями, вживаючи рідше метафор. Тув її можна легко виправдати, бо метафори зустрічаємо лише там, де вірші мають чисто символічний характер, а в її поезії символічного порівняно мало.

Ганна Черінь в своїй творчості, на нашу думку, стоїть на грані романтизму й реалізму. Вона часом поринає в романтичну мрійливість, але згодом повертається де реальної дійсности, що в основному займає її увагу.

Видання збірки гарне, читке й культурне. Можна мати певні побажання щодо розміщення окремих поем на сторінках, але це вже справа друкарського смаку й тут можна міркувати по-різному. Зовсім невдало складений зміст до збірки, а зокрема непотрібно вживано слово сторінки, які пишеться один раз, або зовсім ні. Гірко відчувається в збірці брак короткої передмови чи вступного слова, які дуже потрібні для майбутнього дослідника. Далі, авторка повинна конче подбати про дати під окремими поемами, бо тільки тоді можна слідкувати за ростом і розгортанням її таланту.

Нема ніякого сумніву, що поезія Ганни Черінь, — це сьогодні вже частина української літератури. Поетка сильно зв'язана зі своїм народом й глибоко пройнята його минулим і теперішнім.

Мені ж найкраща з нагород,
З усіх, що тільки є —
Коли мій вірш бере народ
До серця, як своє.
„Моя муза".

Володимир Жила

Зі спорту

50 МИЛЬ ЗА 45 ГОДИН У ПЛАВАННІ

Грета Андерсен Сонніхсен, уродженка Копенгаґи, Данія, яка проживає тепер в Лос Алямітос, Кал., проплила 22 серпня ц. р. рекордову віддаль 50 миль на озері Мишиґен в часі 31 годину. За цей небувалий осяг одержала вона нагороду в сумі $10,000 та чашу від однієї фірми продажу авт із Шикаґо. Дотеперішній рекорд в плаванні на довші віддалі держав арґентинець Антоніо Бертондо, який проплив Англійський Канал туди і назад, тобто віддаль приблизно сорока миль за 45 годин і 15 хвилин.

Грета Андерсен Сонніхсен не є новиком у плаванні на довші віддалі. Вона держить жіночий рекорд в плаванні через Англійський Канал та інші рекорди в плаванні на 28 миль і через Канал Каталіни в Каліфорнії. В 1948 р. ця змагунка здобула золоту медалю в плаванні на Олімпійських Ігрищах в Лондоні.

—o—

„ШАХТАР" ПЕРЕМІГ КИЇВСЬКЕ „ДИНАМО"

Футбольна дружина донецького „Шахтаря", двократного переможця гор за Чашу Совєтського Союзу, перемогла на своєму грищі киян „Динама", які здобули в минулому сезоні чемпіонат Совєтського Союзу. Сильні дефензивні лінії киян вдержали гру без вислiду до перерви, але в другій половині господарі проломили оборону киян і виграли з ними заслужено 3:0.

Харківський „Аванґард" в своїх чергових змаганнях за першість найвищої кляси Совєтського Союзу переміг противника з Ташкенту дружину „Пахтакора" 2:1. Обидві зустрічі українських футболістів були вже шістнадцятою турою розгривок за першість найвищої кляси футболу Совєтського Союзу. в. с.

НАПРУЖЕННЯ В БЕРЛІНІ

Совєтський офіцер на панцерному авті намагається проїхати на територію Західнього Берліну до збудованого там Совєтами пам'ятника їхнім полеглим.

Президент з'ясовує проблеми цьогорічної виборчої кампанії

Френч Лік, Індіяна. — Президент Кеннеді 24-го серпня переслав телефонічним способом звернення на районову конференцію демократичних делеґатів із 14-ох сейтів середнього заходу, в якому закликає демократів збільшити число членів Конґресу в цьогорічних виборах одночасно з'ясовуючи цьогорічні виборчі проблеми. Президент кілька разів пов'язував демократичну перемогу в цьогорічних виборах із успіхами уряду в ділянці закордонної політики. Кеннеді пригадував, що вдалося прийти до мирної розв'язки конфлікту в Ляосі і в НовійҐвінеї та вказував, що ЗДА змагають до мирної розв'язки непорозуміння в Конґо. „В теперішньому, дуже небезпечному і рисковному світі мусимо бути терпеливі, сильні і витривалі". — казав Президент. В справі внутрішньої політики Президент заявив: „Ми перейняли уряд в січні 1961-го року під час рецесії, і ми ввесь час впродовж 18-ох місяців старалися йти вперед, постійно скріплюючи всі ділянки економіки". Різниці між обидвома партіями, демократичною і республіканською найкраще видно в тому, твердив Президент, що „ми не є вдоволені з того, що ми осягнули. Ми відчуваємо, що мусимо йти вперед". Головними проблемами осінньої виборчої кампанії будуть такі справи: мир в світі, добробут у ЗДА, медична опіка для старших осіб, про яку говорив на конференції окремий асистент Білого Дому в справах зв'язків із Конґресом Лоренс О'Браєн, який стверджував, що ЗДА є тепер „економічно сильні", і тому демократи не мають потреби боятися порушувати економічні справи. Президент закликав, щоб демократи збільшили число прихильних урядові конґресменів і сенаторів, і тоді легко буде в Конґресі ухвалювати запропоновані урядом законопроєкти. Партійні провідники вірять в перемогу, бо популярність Президента стоїть високо, а його католицизм не гратиме тепер тієї ролі, що в 1960-му році. Справу медичної допомоги, на думку демократичних лідерів, треба вияснювати виборцям, які здезорієнтовані опозицією лікарів.

Вже почалися вписи на україністику в Пенсилвенійському Університеті

Філядельфія — Згідно з „Булетін-ом Юніверсіті оф Пеннсилвенія" у Філядельфії, вписи на виклади української літератури в українській мові почались вже в понеділок 27 серпня ц. р. і триватимуть до п'ятниці, 31 серпня ц. р. включно. — Додаткові вписи від 4-го до 8-го вересня (вівторок—субота) ц.р. Українська література має число 90 С — Група „Славік", один семестр 2 кредити (акад. рік 4 кредити), що їх признають усі коледжі й університети в ЗДА.

У цьому академічному році будуть виклади з історії української літератури від 14 - 18 ст.: ренесанс, реформація, барокко і клясицизм. Розвиток літературних напрямків згаданих епох в українській літературі подаватиметься порівнюючим методом, на тлі історії всесвітньої літератури, відмічуючи рівночасно характеристичні прикмети захід.-европейської літератури 14 - 18 ст. та української літератури зокрема. Виклади відбуватимуться кожного четверга від год. 7:00 - 8:40 вечора, в приміщенні Беннет Гол., заля ч. 125. 2

Виклади веде д-р Григор Лужницький уже четвертий рік.

Сенат ухвалив $73 мільйони на воєнне відшкодування для Філіппін

Вашинґтон. — 24-го серпня Сенат закінчив акцію Конґресу в справі воєнного відшкодування для Філіппін, призначивши на цю ціль суму дол. 73-ох мільйонів. Справа ця спричинила була політичне напруження між обидвома країнами, коли Палата Репрезентантів в травні більшістю 201 до 171 голоса відкинула урядову пропозицію в цій справі. Внаслідок цього президент Макапаґаль анулював візиту в ЗДА, яка мала відбутися в червні ц. р., а філіппінський парлямент змінив свій День Незалежности з 4-го липня на 12-го червня, коли оголошено незалежність від Еспанії в 1898 році. Президент Макапаґаль пізніше вияснив, що зміну цю плянували давніше, а 4-ий липня буде відзначуваний, як день американсько - філіппінської приязни. 1-го серпня Палата прийняла цей законопроєкт, який після підпису Президента стане законом.

ТАРЗАН, ч. 4897. Науковці в джунглях!

Тарзан відпустив своїх мавп, бо вже не потребував їхньої служби.

Лев Нума сильно виріс за той час і також покинув свого пана.

А тимчасом глибоко в лябіринті джунґлів два науковці наблизилися до фантастичного відкриття!